

ЗАТВЕРДЖУЮ

ректор Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
Тетяна ШТАЛЬ

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Лиски Павла Олександровича «Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Публічна презентація наукових результатів дисертації Лиски Павла Олександровича «Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю» та її обговорення відбулися 30 квітня 2026 р. на розширеному засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу. У результаті проведеної презентації та обговорення дисертації експерти у складі к.е.н., доцента, доцента кафедри обліку і бізнес-консалтингу Кожушко Ольги Вікторівни і к.е.н., доцента, доцента кафедри обліку і бізнес-консалтингу Фартушняк Ольги Вікторівни та присутні на засіданні кафедри дійшли таких висновків.

1. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора філософії, а саме вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44, а саме:

щодо пунктів 6 і 7 – дисертація подана у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконана українською мовою, є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогам структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі менеджменту, зокрема управління підприємствами.

2. Дисертація виконана на актуальну тему. У сучасних умовах глобалізаційних трансформацій, зростання соціально-економічних ризиків і посилення суспільних вимог до бізнесу, корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) стає не лише етичним аспектом, а важливим чинником конкурентоспроможності та розвитку підприємств. Підприємства все більше усвідомлюють, що реалізація соціальних та екологічних ініціатив сприяє довгостроковій стабільності, зміцненню репутації, залученню інвестицій і підвищенню довіри стейкхолдерів. Разом із тим, ефективне управління КСВ неможливе без достовірної, детальної, об'єктивної та релевантної інформаційної бази, що ґрунтується на інформації обліково-аналітичної системи. Таким чином, проблема формування надійного обліково-аналітичного забезпечення для управління КСВ має важливе значення, оскільки саме від цього залежить здатність підприємства визначати реальні показники соціального впливу, контролювати ефективність соціально відповідальних програм, приймати обґрунтовані стратегічні рішення щодо управління КСВ та сталим розвитком, звітувати перед стейкхолдерами про результати діяльності. Це зумовило актуальність теми дисертації Лиски Павла Олександровича.

Актуальність роботи підтверджується також її зв'язком з науковими дослідженнями Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця за темою «Організація обліку соціально-відповідальної діяльності в стратегічному управлінні стійким розвитком господарського товариства» (номер державної реєстрації 0124U003626), за якою автором дисертації було розроблено концептуальні положення залучення інформації щодо соціально-відповідальних практик ведення бізнесу до процесів стратегічного управління підприємством (довідка № 70/2025 від 26.12.2025 р.).

3. Результати дослідження дисертанта мають наукову новизну.

Наукова новизна результатів, отриманих особисто автором, полягає у такому:

удосконалено:

- організаційно-методичний підхід до побудови системи управлінського обліку корпоративної соціальної відповідальності, відмінність якого полягає у розробленні моделі обліку витрат і результатів КСВ за економічним, екологічним, соціальним та управлінським вимірами, вбудовуванні аспектів соціально відповідальної діяльності в облікову систему через ідентифікацію об'єктів КСВ за сукупністю критеріїв їх розмежування та структуруванні витрат і результатів такої діяльності, що уможливорює формування достовірнішої інформації про підсумки діяльності підприємства у сфері соціальної відповідальності;

- методичний підхід до аналітичного моніторингу корпоративної соціальної відповідальності, відмінність якого полягає у стейкхолдерсько-орієнтованому характері оцінювання, визначенні інтегральної оцінки та контролю рівня розвитку КСВ за економічною, соціальною, екологічною й управлінською складовими, побудові системи оціночних індикаторів виходячи з інформаційних запитів і пріоритетів стейкхолдерів та пристосуванні цієї системи

до специфіки діяльності підприємства, що дає змогу поєднати фінансові й нефінансові показники в управлінському контурі;

дістали подальшого розвитку:

- теоретико-концептуальні засади корпоративної соціальної відповідальності як об'єкта управління й обліку на основі виокремлення управлінської та інноваційної складових у структурі моделі КСВ і уточнення її понятійно-категоріального апарату, що, на відміну від наявних підходів, орієнтоване на створення довгострокових конкурентних переваг та забезпечення сталого розвитку й сприяє формуванню об'єктів обліку та перетворенню КСВ із витратної категорії на стратегічний ресурс розвитку підприємства;

- підхід до структуризації обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю, відмінність якого полягає в об'єднанні підсистем обліку (фінансового та управлінського), аналітичного моніторингу та звітності в єдину систему, що забезпечує реалізацію функцій менеджменту, впорядкування інформаційних потоків і формування цілісного інформаційної основи для прийняття управлінських рішень та контролю їх результатів у сфері соціально відповідальної діяльності;

- система документального забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю, відмінність якої полягає у поєднанні підсистем первинних документів, аналітичних реєстрів і нефінансової звітності з КСВ, орієнтованих на інтеграцію нефінансових та ESG-показників відповідно до інформаційних потреб стейкхолдерів для формування комплексного інформаційного забезпечення про соціально відповідальну діяльність підприємства з розкриттям внеску в досягнення цілей сталого розвитку.

4. Розробки дисертанта мають практичну цінність, що підтверджується їх застосуванням у діяльності українських підприємств, зокрема: у діяльність ТОВ «Економ-Схід» прийнято до використання підходи до формування робочого плану рахунків та графіку документообігу (довідка №33 від 14.07.2025 р.). ТОВ «Економ-Рент-Центр» впроваджено положення щодо формування звітності для управління корпоративною соціальною відповідальністю (довідка №22 від 15.09.2025 р.). На ТОВ «Вестклас» апробовано модель обліку операцій щодо соціально відповідальної діяльності (довідка №17 від 20.08.2025 р.). ТОВ «Економ-Рент» впроваджено методичні підходи до аналізу та оцінки результатів розвитку КСВ (довідка №11 від 25.09.2025 р.). ТОВ «Антлантмаркет» в своїй діяльності апробувало рекомендації щодо розробки системи КРІ та їх використання для визначення інтегральної оцінки КСВ (довідка №8/26 від 29.12.2025 р.).

У навчальному процесі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця для підготовки фахівців зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» під час викладання дисциплін «Організація бухгалтерського обліку і контролю в управлінні підприємством» та «Обліково-фінансова аналітика» використовуються запропоновані Лискою П. О. підходи щодо розвитку понятійного апарату обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю, удосконалення моделі обліку витрат соціально відповідальної діяльності, організації звітності з

корпоративної соціальної відповідальності для потреб управління, методичні підходи до оцінки та аналізу корпоративної соціальної відповідальності підприємства (довідка № 22/86-02-57 від 30.05.2025 р.).

5. Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв'язування завдань дослідження.

6. Структура й обсяг дисертації відповідають вимогам виконаної освітньо-наукової програми. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (248 найменувань на 26 сторінках), 9 додатків (на 42 сторінках). Загальний обсяг роботи становить 294 сторінки (12,25 авт. арк.). Дисертація містить 41 таблицю (11 таблиць займають 14 повних сторінок) та 21 рисунок (4 рисунки займають 4 повні сторінки). Основний текст роботи становить 194 сторінки (8,08 авт. арк.).

7. Всі наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою, отже вимоги пунктів 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44 виконані.

За темою дисертації опубліковано 8 наукових публікацій, а саме: 8 статей у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України.

Ці наукові публікації відповідають п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та зараховуються як вісім наукових публікацій. Окрім того результати наукового дослідження Лиски Павла Олександровича пройшли апробацію на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, за результатами яких опубліковано 8 тез доповідей і матеріалів конференцій.

В опублікованих працях здобувач повністю відображені сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їхня наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на науково-практичних конференціях. З огляду на це апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертації:

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

1. Лиска П. О. Управління корпоративною соціальною відповідальністю підприємства як фактор сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. **(Фахове, категорія Б).**

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-89>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2817/2737>

2. Лиска П. О. Корпоративна соціальна відповідальність: світовий та український досвід, шляхи глобальної імплементації. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №1 (48). С. 331–338. **(Фахове, категорія Б)**.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-45>

URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/922/883>

3. Лиска П. О. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №3 (50). С. 236–243. **(Фахове, категорія Б)**.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-35>

URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1025/981>

4. Лиска П. О. Теоретичні аспекти формування системи обліку корпоративної соціальної відповідальності. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. №3 (9). С. 175–180. **(Фахове, категорія Б)**.

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-30>

5. Лиска П. О. Оцінювання ефективності політики корпоративної соціальної відповідальності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69. **(Фахове, категорія Б)**.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-21>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5114/5060>

6. Собакар М. В., Лиска П. О. Методичний підхід до удосконалення облікового забезпечення управління витратами та результатами корпоративної соціальної відповідальності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2025. № 78. **(Фахове, категорія Б)**.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-41>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6494/6434>

Особистий внесок: обґрунтовано необхідність впровадження системного підходу до обліку витрат КСВ-ініціатив у контексті зростаючих вимог стейкхолдерів до соціальної відповідальності бізнесу. Запропоновано інтеграцію фінансового та управлінського обліку для забезпечення об'єктивного обліку, ефективного контролю та аналізу витрат соціально відповідальної діяльності підприємства.

7. Писарчук О.В., Лиска П.О. Формування моделі інформаційного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2026. № 2(23). С. 3-11. **(Фахове, категорія Б)**.

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.23-1>

URL: <https://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/953/918>

Особистий внесок: запропоновано трирівневу архітектуру інформаційного забезпечення, яка включає рівень генерування даних на основі первинних документів, рівень їх систематизації у реєстрах обліку та рівень узагальнення інформації у внутрішній і публічній звітності.

8. Писарчук О.В., Лиска П.О. Методичний підхід до формування аналітичного моніторингу корпоративної соціальної відповідальності як інструменту стратегічного управління підприємством. *Український журнал*

прикладної економіки та техніки. 2026. №1. (Фахове, категорія Б).

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-1-43>

URL: <https://ujae.org.ua/en/methodical-approach-to-the-analytical-monitoring-formation-of-corporate-social-responsibility-as-a-tool-for-enterprise-strategic-management/>

Особистий внесок: запропоновано структурну модель системи аналітичного моніторингу як складової загальної системи обліково-аналітичного забезпечення управління КСВ, що включає цільовий, інформаційний, методичний, інструментальний, організаційний та результативний блоки. Розкрито особливості формування системи КРІ за стейкхолдерським підходом та обґрунтовано доцільність використання інтегрального показника для узагальненої оцінки рівня КСВ.

Праці апробаційного характеру

9. Лиска П. О. Проблемні аспекти формування корпоративної соціальної відповідальності за допомогою засобів податкової політики. *Відкрита наука України: візійний дискурс в умовах воєнного стану: Матеріали міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції* (м. Ужгород, 26 – 28 квітня 2023 року). Ужгород. 2023. С. 161–166.

URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38527>

10. Лиска П. О. Регресійний аналіз ролі інноваційної складової корпоративної соціальної відповідальності. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Анкара, (Туреччина), 07 лютого 2024 року). Анкара. 2024. С. 320–324.

URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38528>

11. Лиска П. О. Форми нефінансової звітності корпоративної соціальної відповідальності: український досвід. *Актуальні питання сучасної науки: історія, теорія, практика* : матеріали науково-практичної конференції (м. Харків, 20-22 червня 2024 року). Харків. 2024. С. 37–40.

URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38529>

12. Лиска П. О. Корпоративна соціальна відповідальність як основа розвитку продуктивних сил і регіональної економіки. *Розвиток економіки в контексті інтеграції до європейського науково-іноваційного простору: матеріали ІІ науково-практичної конференції* (м. Вінниця, 21-22 червня 2024 року). Одеса. 2024. С. 44-47.

URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38530>

13. Лиска П. О. Практика реалізації політики КСВ компаніями в умовах війни. *Фінансово-економічний потенціал країни і регіонів: механізми функціонування в сучасних умовах: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Одеса, 2 лютого 2024 року). Львів-Торунь. 2024. С. 44-48

URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38531>

14. Лиска П. О. Штучний інтелект як новітня технологія обліково-аналітичної системи забезпечення управління підприємства. *European congress*

of scientific discovery: матеріали I міжнародної науково-практичної конференції (м. Мадрид (Іспанія), 29-31 грудня 2024 року). Мадрид. 2024. С. 558 – 564

URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38533>

15. Лиска П. О. Підходи до формування системи показників оцінки розвитку корпоративної соціальної відповідальності на підприємстві. *Modern Problems of Science and Technology*: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (м. Таллінн (Естонія), 22-24 вересня 2025 року). Таллінн. 2025. С. 89-92

URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38534>

16. Лиска П. О. Впровадження інновацій як механізм забезпечення конкурентоспроможності та національної безпеки України. *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 22 листопада 2024 року). Харків. 2024. С. 873-877

URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38532>

Апробація результатів дисертації. Основні положення і висновки, викладені в дисертації, доповідалися й одержали схвалення на восьми науково-практичних конференціях: «Відкрита наука України: візійний дискурс в умовах воєнного стану» (м. Ужгород, 26 – 28 квітня 2023 р.); «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Анкара (Туреччина), 07 лютого 2024 р.); «Актуальні питання сучасної науки: історія, теорія, практика» (м. Харків, 20-22 червня 2024 р.); «Розвиток економіки в контексті інтеграції до європейського науково-іноваційного простору» (м. Одеса, 21-22 червня 2024 р.); «Фінансово-економічний потенціал країни і регіонів: механізми функціонування в сучасних умовах» (м. Львів- м. Торунь (Польща), 2 лютого 2024 р.); «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики» (м. Харків, 22 листопада 2024 р.), «European congress of scientific discovery» (м. Мадрид (Іспанія), 29-31 грудня 2024 р.), «Modern Problems of Science and Technology» (м. Таллінн (Естонія), 22-24 вересня 2025 р.).

8. Дисертація «Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю» Лиски Павла Олександровича виконана із дотриманням принципів академічної доброчесності. Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві, використані тільки ті ідеї, положення та розрахунки, які є результатом особистих наукових пошуків. Особистий внесок дисертанта у колективні наукові роботи конкретизовано у списку праць здобувача, наведеному вище.

9. Загальний висновок. Дисертація Лиски Павла Олександровича є завершеною кваліфікаційною науковою працею, має теоретичну та практичну цінність, в якій викладено авторський підхід до теоретичного і методичного забезпечення розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Проведені дослідження характеризують Лиску Павла Олександровича як

кваліфікованого та зрілого наукового працівника, здатного проводити теоретичні та практичні дослідження в галузі менеджменту на високому рівні. Дисертант володіє методологією наукового пошуку та має широкий науковий кругозір.

Подана дисертаційна робота «Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю» Лиски Павла Олександровича відповідає спеціальності 071 «Облік і оподаткування», відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44.

Автор роботи, Лиска Павло Олександрович, може бути представлений до публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

10. Рішенням розширеного засідання кафедри обліку і бізнес-консалтингу (протокол № 13 від 30.04.2026 р.) УХВАЛИЛИ:

10.1. Затвердити Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Лиски Павла Олександровича «Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

10.2. Рекомендувати дисертацію Лиски Павла Олександровича «Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю» до публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» після її утворення рішенням вченої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця та введення в дію відповідного наказу.

Експерт за дисертацією,
доцент кафедри обліку і бізнес-
консалтингу, к.е.н., доцент

Ольга КОЖУШКО

Експерт за дисертацією,
доцент кафедри обліку і бізнес-
консалтингу, к.е.н., доцент

Ольга ФАРТУШНЯК

Головуючий на розширеному
засіданні,
завідувач кафедри обліку і
бізнес-консалтингу,
д.е.н., професор

Андрій ПИЛИПЕНКО